

Màster en Estudis de Cinema i Audiovisual Contemporanis

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA

Títol de l'assignatura: Història Crítica de les Metodologies del Cinema I

Codi de l'assignatura: 31000

Trimestre: Primer

Tipus: Obligatòria

Nombre de crèdits: 5 ECTS

Llengua o llengües de la docència: Castellà

Professor responsable: Dr. Santiago Fillol

1. Presentació de l'assignatura

L'assignatura té com a objectiu fer una lectura crítico-interpretativa d'algunes de les línies teòriques que han estat fonamentals per al desenvolupament dels estudis contemporanis sobre cinema. La intenció és la de presentar, des de les mateixes fonts, diferents models de pensament i de recerca, que puguin oferir als estudiants una sèrie de marcs teòrics de referència per als seus futurs treballs de recerca.

2. Competències que s'han d'assolir

Cada classe teòrica prendrà com a punt de partida un text de referència que permeti presentar críticament un corrent de pensament contingut i expressat pel mateix text. La primera meitat de la classe consistirà en una lectura crítica del text (prèviament llegit pels estudiants abans de classe).

La segona meitat de la classe consistirà en una aplicació interpretativa del model de pensament presentat sobre seqüències cinematogràfiques exemplars: és a dir, sobre seqüències que permetin condensar en si mateixes tot un cànon cinematogràfic, o un moment històric definitori pel que fa a l'estètica cinematogràfica.

L'estructura de les classes consistirà per tant en una primera part de presentació dels corrents hermenèutics, fenomenològics, històrico-

crítics, etc., i una segona meitat, en la qual, a partir del treball directe amb les imatges cinematogràfiques, s'assajarà una "interpretació hermenèutica", "fenomenològica", etc.

3. Continguts

Programa

Tema 1. El model històric-crític de Walter Benjamin I

"L'obra d'art en l'època de la seva reproductibilitat tècnica"

El concepte d'aura/La noció d'"imatge crítica" en la història del cinema.

Text clau: *L'obra d'art en l'època de la seva reproductibilitat tècnica* (W. Benjamin)

Tema 2. El model històric-crític de Walter Benjamin II

"L'autor com a productor"

Lectura crítica sobre el desenvolupament històric-cinematogràfic d'algunes de les concepcions estètiques clau en l'obra de Bertold Brecht. La posada en escena cinematogràfica de les nocions de "distància", "interrupció" i "dispersió".

Text clau: *L'autor com a productor* (W. Benjamin)

Tema 3. El model històric-crític de Walter Benjamin III

"Les tesis de filosofia de la història"

Interrupció crítica del contínuum de la història. La dialèctica en suspens. Teoria de la "interpretació reencantadora".

Dimensió històrica de les nocions d'"experiència", "escriptura" i "reescriptura".

Text clau: *Tesis de filosofia de la història* (W. Benjamin)

Tema 4. Els estudis de recepció hermenèutico-històrica i estètica

Gadamer: "Verdad y método". Jauss "La escuela de recepción de Constanza"

El concepte d'"horitzó d'expectatives": Reconstrucció de l'horitzó d'expectatives d'un cànon històric: del muntatge clàssic al muntatge modern.

Text clau: *Pequeña apología de la experiencia estética* (H. R. Jauss)

Tema 5. Una perspectiva d'estudis fenomenològics

Peirce i la fenomenologia lògico-semiòtica. Deleuze i la seva adaptació del model peirceà sobre la història de les imatges cinematogràfiques.

Anàlisi de l'ocurrència de la imatge. El model indicial peirceà: l'aparèixer com a fenomen brut. La semiosi definitiva. Ocurrència de l'alteritat en la història del cinema.

Text clau: *Cuestiones relativas a ciertas facultades atribuidas al hombre* (C. S. Peirce)

Tema 6. La interpretació figurativa

El model d'estudis desenvolupat per la filologia d'Erich Auerbach.

La materialitat figurativa en la gestació de les imatges: els estudis de Krakauer i Nicole Brenez com a hereus de les perspectives d'Auerbach.

Text clau: *Figura* (E. Auerbach)

4. Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es dividirà en dos punts:

- 1) La participació dels estudiants en les classes. El model de seminari es basa en un "taller crític de lectura"; per tant, és fonamental la lectura dels textos assenyalats per a cada classe.
- 2) Una exposició oral i un treball escrit, en què s'exposaran els fonaments de la futura proposta de recerca, aplicada sobre una obra o corpus cinematogràfic.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia

AUMONT, Jacques. *L'invention de la figure humaine*. París: Cinémathèque Française, 1998.

AUERBACH, Erich. *Figura*. Madrid: Trotta, 1998.

AUERBACH, Erich. *Mimesis*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 1996.

BENJAMIN, Walter. "La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica", en: *Discursos interrumpidos I*. Madrid: Taurus, 1992.

BENJAMIN, Walter. "El autor como productor", en: *Tentativas sobre Brecht. III*.

Madrid: Taurus, 1998.

BENJAMIN, Walter. *Iluminaciones I. Imaginación y sociedad*. Madrid: Taurus, 1998.

BENJAMIN, Walter. *Sobre el programa de la filosofía futura*. Caracas: Monte Ávila, 1970.

BENJAMIN, Walter. "Tesis de filosofía de la historia", en *Discursos interrumpidos*

I. Madrid: Taurus, 1992.

BORDWELL, D.; STAIGER, J.; THOMPSON, K. *El cine clásico de Hollywood*. Barcelona: Paidós, 1997.

BRENEZ, Nicole. *De la figure en general et de corps particuliere*. Paris-Brussel·les: De Boeck, 1998.

BURCH, Noël. *Praxis del cine*. Madrid: Fundamentos, 1998.

DE CERTEAU, Michel. *El lugar del otro*. Buenos Aires: Katz, 2007.

DE CERTEAU, Michel. *La escritura de la historia*. Mèxic: Universidad Iberoamericana, Departamento de Historia, 1993.

DELEUZE, Giles. *Imagen. Movimiento*. Barcelona: Paidós, 1984.

DELEUZE, Giles. *Imagen. Tiempo*. Barcelona: Paidós, 1987.

GADAMER, Hans-Georg. *Verdad y método*. Vol. I i II. Salamanca: Ediciones Sígueme, 1992.

JAUSS, Hans Robert. *Experiencia estética y hermenéutica literaria*. Madrid: Taurus, 1992.

JAUSS, Hans Robert. *La historia de la literatura como provocación*. Barcelona: Ediciones Península, 2000.

JAUSS, Hans Robert. *Pequeña apología de la experiencia estética*. Barcelona: Paidós, 2002.

KRAKAUER, Siegfried. *De Caligari a Hitler*. Barcelona: Paidós, 1995.

KRAKAUER, Siegfried. *Teoría del cine: la redención de la realidad física*. Barcelona: Paidós, 1996.

PEIRCE, Charles Sanders. *Obra lógico semiótica*. Madrid: Taurus, 1987.

PEIRCE, Charles Sanders. *The Essential Peirce*. Vol. II: *Selected philosophical writings*. Indiana: The Peirce edition project. Indiana University Press, 1998.

SCHEFER, Jean Louis. *L'Homme ordinaire du cinéma*. París: Petite bibliothèque des Cahiers du Cinéma, 1997.

VERÓN, Eliseo. *La semiosis social*. Barcelona: Gedisa, 1996.

5.2. Recursos didàctics

Fragments de pel·lícules, fotografies, pintures, textos.

6. Metodologia

- Classes magistrals.
- Classes de professors convidats.
- Exposicions sobre el desenvolupament dels treballs dels estudiants: debats sobre les orientacions desenvolupades per cada alumne.
- Taller de lectures.
- Treball final.

7. Programació d'activitats

SETMANA 1	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 1: Tema 1 (primera part)	- Visionat de materials audiovisuals - Lectures optatives
SETMANA 2	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 2: Tema 1 (segona part)	- Visionat de materials audiovisuals - Lectures optatives
SETMANA 3	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 3: Tema 2 (primera part)	- Visionat de materials audiovisuals - Lectures optatives
SETMANA 4	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 4: Tema 2 (segona part)	- Visionat de materials audiovisuals - Lectures optatives
SETMANA 5	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 5: Tema 3	- Visionat de materials audiovisuals - Lectures optatives

SETMANA 6	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 6: Exposicions + debat	<ul style="list-style-type: none">- Visionat de materials audiovisuals- Lectures optatives- Preparació del treball final
SETMANA 7	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 7: Tema 4	<ul style="list-style-type: none">- Visionat de materials audiovisuals- Lectures optatives
SETMANA 8	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 8: Tema 5	<ul style="list-style-type: none">- Visionat de materials audiovisuals- Lectures optatives
SETMANA 9	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 9: Tema 6	<ul style="list-style-type: none">- Visionat de materials audiovisuals- Lectures optatives
SETMANA 10	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 10: Exposició + debat	<ul style="list-style-type: none">- Esquema del treball final